

ББ53

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра соціальних структур та соціальних відносин

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціологія повсякдення і стилів життя

для студентів

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма
вид дисципліни

05 «Соціальні та поведінкові науки»
054 Соціологія
бакалавр
соціологія
вибіркова

Форма навчання: денна
Навчальний рік: 2020/2021
Семестр: 4
Кількість кредитів ECTS: 4
Мова викладання, навчання та оцінювання: українська
Форма заключного контролю: зенні

Викладачі: к соціол. ас. Анна ТАЩЕНКО

Продумовано на 21.06.21 р. [Signature] Червонська 31.08.2021 р.
на 22.06.22 р. [Signature] Червонська 29.07.2022 р.

КНІВ - 2022

Розробник(и): Анна ТАЩЕНКО, к соціол. асистентка кафедри соціальних структур та соціальних відносин

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри соціальних структур та соціальних відносин

[Signature]
Олег МАЗУРИК
(прізвище та ініціали)

Протокол № 12 від «28» червня 2022 р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол від «29» липня 2022 року №8

Голова науково-методичної комісії: [Signature] Тетяна ЧЕРВОНЬСЬКА

1. **Мета дисципліни** – формування у студентів фахового уявлення про соціальну дійсність у мікросоціологічному аспекті з відображенням ідей, цілей і мотивів, сукупних міжособистісних взаємодій, а також про специфічні характеристики виробництва і споживання соціокультурних послуг, зміст вільної діяльності і системи цінностей як показник якості життя суспільства.

2. **Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:**

1. *Знати* базові поняття з соціології, логіки та методології наукового дослідження.
2. *Вміти* перекладати наукову мову на мову повсякденної комунікації і навпаки.
3. *Володіти елементарними навичками* реферування та аналізу наукових праць, використання статистичних і аналітичних матеріалів, проведення емпіричних досліджень.

3. **Анотація навчальної дисципліни:** дисципліна відноситься до вибіркового блоку «Соціальна аналітика» і спрямована на вивчення форм, змісту і засобів буденних взаємодій як основ формування стилів життя різноманітних соціокультурних груп у ситуативній конкретності, безпосередній даності та емоційній заповненості, з якими суб'єктивно сприймається світ. Дисципліна виходить з того, що повсякденна соціальна життєдіяльність є інтуїтивно вірогідною, прозримою, самоочевидною, не потребує наукового пояснення і перевірок, а отже, потужно, наполегливо та глибоко накладається на свідомість і панує над стилями життя як індивідуалізованими комплексними практиками у різних соціокультурних просторах. Стилі життя складаються з базису і надбудови, де базис – це звички й навички життєдіяльності, засвоєні через соціалізацію, а надбудова – індивідуальні рефлексії і вибори.

4. **Завдання (навчальні цілі)** опанування студентами знань про безпосередній досвід міжособистісної взаємодії людей та стилів життя соціокультурних груп, особливості та закономірності їх формування.

Дисципліна спрямована на досягнення таких **компетентностей** випускника, як:

- СК09. Здатність визначати теоретико-методологічні засади й формулювати ключові результати досліджень окремих галузей соціологічного знання.
- СК16. Здатність аналізувати прояви соціокультурного розвитку суспільства, причини і наслідки соціальних проблем, соціологічно обґрунтовувати способи їх регулювання.

5. Результати навчання за дисципліною:

Код	Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)	Форми / методи / технології викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у відсотковій оцінці з дисципліни
	Результат навчання			
1.1	Знати сутність і особливості буденних мікровзаємодій соціального життя	Лекція, практичне, самостійна робота	Відповідь, презентація, контрольна робота	15
1.2	Знати основні характеристики різних стилів життя соціокультурних груп	Лекція, практичне, самостійна робота	Відповідь, презентація	15
2.1	Вміти аналізувати структури повсякденності у їх різноманітних аспектах	Лекція, практичне, самостійна робота	Відповідь, презентація	10
2.2	Вміти пояснювати закономірності формування та розвитку різних стилів життя	Лекція, практичне, самостійна робота	Відповідь, презентація, контрольна робота	30
3.1	Бути включеним у коло актуальних проблем, сфокусованих на повсякденності та стилях життя	Лекція, практичне, самостійна робота	Відповідь, презентація	15
4.1	Бути готовим до критичного осмислення розвитку міжособистісних взаємодій і поведінки представників різних соціокультурних груп	Лекція, практичне, самостійна робота	Відповідь, презентація	15

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)					
	1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	4.1
PH13. Застосовувати інструментарій соціологічної науки в дослідженні різних сфер суспільного життя			+	+	+	+
PH20. Володіти навичками соціологічного аналізу соціальних проблем та соціологічного обґрунтування рішень їхнього регулювання	+	+	+	+	+	+

7. Схеми формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Відповіді на практичних заняттях: PH 1.1, PH 1.2, PH 2.2, PH 3.1, PH 4.1 – **30 балів/18 балів.**
2. Презентація на задану лектором тему: PH 1.1, PH 1.2, PH 2.1, PH 2.2., PH 3.1, PH 4.1 – **10 балів/6 балів.**
3. Контрольні роботи: PH 1.1, PH 2.2 – **20 балів/12 балів** (2 контрольні роботи по 10 максимальних або 6 мінімальних балів за кожною).

- підсумкове оцінювання: у формі іспиту (PH 2.1, PH 2.2., PH 3.1, PH 4.1). Максимум 40 балів, мінімум 24 бали.

- умови допуску до підсумкового іспиту: студент не допускається до іспиту, якщо під час семестру набрав менше, ніж 36 балів, *для допуску обов'язково слід виконати самостійне завдання у вигляді есе з тематикою відповідним кількості неопрацьованих ним протягом семестру тем дисципліни, щоб додати бали до 36.* Есе оцінюються аналогічно до відповідей на практичному занятті.

7.2 Організація оцінювання:

1. *Відповіді* оцінюються під час фактичного проведення практичних занять за темами 1-10, бали студентам за успішну роботу наводяться протягом усього семестру.
2. *Презентації на задану лектором тему* виконуються кожним студентом в межах самостійної роботи протягом тем 1-10 та оцінюються по факту їх завершення і надання лектору.
3. *Контрольна робота 1* виконується студентами після вивчення тем 1-5 в рамках самостійної роботи.
4. *Контрольна робота 2* виконується студентами після вивчення тем 6-10 в рамках самостійної роботи.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і семінарських занять

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		Лекцій	Практ.	СР
1: Засади соціологічного дослідження повсякденності та стилів життя				
1	Повсякденність та соціальний порядок	2	4	6
2	Основні підходи до аналізу стилю життя	4	2	6
3	Типології стилів життя в контексті соціальних нерівностей	2	4	6
4	Соціальна функція повсякденних практик	4	2	6
5	Стиль життя середнього класу	2	4	6
2: Особливості буденних взаємодій як основ формування стилів життя				
6	Складові стилю життя та (і)раціональність людини	2	4	6
7	Основні властивості повсякденної комунікації	2	4	6
8	Держава, ЗМІ, освіта і релігія: вплив на стилі життя	4	4	6
9	Повсякденність у різних соціальних просторово-часових зонах	2	4	6
10	Стилі життя та соціальні проблеми	2	2	6
ВСЬОГО		26	34	60

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекцій – 26 год.

Практичні – 34 год.

Самостійна робота – 60 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Бабенко С. С. Соціальні нерівності у міжнародному вимірі соціології: дебати та результати досліджень. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка, серія «Соціологія». №1-2/2010. С. 30-33.
2. Бурдые П. Различение: социальная критика суждений (фрагменты). *Экономическая социология*. 2005. Т.6. №3. С. 25-48.
3. Мурадян О. С. Спосіб життя як система соціальної дії: спроба концептуалізації. Соціологічні студії. 2012. № 1. С. 81-87.
4. Покоління Незалежності: цінності та мотивації. *Соціологічна група Рейтинг*. URL: <https://ratinggroup.ua/research/ukraine/pokolenie-nezavisimosti-cennosti-i-motivacii.html>
5. Ручка А. Уроки соціології соціальних проблем. Евалюація: науки, освіти, соціальні проекти / Ред.: В. Світух, Л. Корпорович, М. Руїсє, Л. Рутка. Київ: СІ:SESP, 2017. Вип. 3. С. 90-105.
6. Середній клас в Україні: уявлення і реальність / Центр Разумкова. Вид-во «Заповіт». Видання серії «Бібліотека Центру Разумкова». 2016. 258 с.
7. Ставлення молоді України до здорового способу життя. *ДУ Державний інститут сімейної та молодіжної політики*. URL: <https://dismp.gov.ua/stavlennya-molodi-ukraini-do-zdorovogo-sposobu-zhittya/>
8. Сорока Ю. Соціокультурна інтерпретація полікультурного суспільства *Historians.in.ua Інтернет-мережа гуманитарів в Україні і світі*. URL: <http://www.historians.in.ua/index.php/en/doslidzhennya/388-yulija-soroka-sotsiokulturna-interpretatsiia-polikulturного-suspilstva>

Додаткові:

1. Кули Ч. Х. Человеческая природа и социальный порядок / Пер. с англ. М.: Идея-Пресс. Дом интеллектуальной книги, 2000. 320 с.
2. Лібавона Е.М. Нерівність в українському суспільстві: витоки та сучасність. Економіка України, 2014. № 3(628). С. 4-18.
3. Мазуркевич Д.О., Роменський Р. Щодо розуміння життєвого стилю як соціокультурного феномену / Соцум. Наука. Культура. Наукові конференції. URL: <http://mtkonf.org/mazurkevich-do-romenskij-r-schodo-rozumimnya-zhittjevo-go-stilju-v-yak-sotsiokulturnogo-fenomena/>

4. Мертон Р. Социальная теория и социальная структура (фрагменты) / Под общ. ред. В. В. Танчера. Киев: Ин-т социологии, 1996. 112 с.
5. Мурадян Е.С. Динамика ценностно-нормативной системы и жизненные шансы. Опыт постсоветской трансформации в Пограничье / Е. С. Мурадян и др. Вильнюс: Европейский гуманитарный университет, 2014. 366 с.
6. Рубрика «Образ жизни». *Research & Branding Group*. URL: <https://rb.com.ua/uk/tag/obraz-zhizni-uk/>
7. Танчер В. Мультикультурні проблеми соціального світу, що глобалізується. Український інформаційний простір. Соціологія. Число 1, У 2-х ч. Ч. 2. К.: КНУКІМ, 2013. С. 183-191.
8. Черніш Н.І. Соціологія: підручник за рейтинго-модульною системою навчання. К.: Знання, 2009. 468 с.

10. Онлайн-ресурси

- Прес-релізи та звіти - "Індекс здоров'я Україна" Презентація даних дослідження КМІС. Домашня сторінка КМІС <https://kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=816&page=7&t=7>
- Прес-релізи та звіти - Думки і погляди населення України щодо охорони здоров'я та інших питань: березень 2019. Домашня сторінка КМІС <https://kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=861&page=7&t=7>
- Прес-релізи та звіти - Думки і погляди населення України щодо походження коронавірусу і його поширення у світі: травень-червень 2020 року. Домашня сторінка КМІС <https://kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=952&page=4&t=7>
- Прес-релізи та звіти - Оцінка дій влади, епідемія коронавірусу та реакція на поточні події. Домашня сторінка КМІС <https://kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=964&page=3&t=7>
- Прес-релізи та звіти - Оцінка успішності влади та реакція суспільства на епідемію коронавірусу та політичні події в країні. Домашня сторінка КМІС <https://kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=930&page=5&t=7>
- Прес-релізи та звіти - Підписання контракту і задоволеність сімейним лікарем: лютий 2019 року. Домашня сторінка КМІС <https://kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=826&page=7&t=7>
- Прес-релізи та звіти - Рік президента Зеленського, боротьба з епідемією коронавірусу, травневі свята та політичні рейтинги. Домашня сторінка КМІС <https://kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=945&page=4&t=7>
- Прес-релізи та звіти - Самооцінка стану здоров'я населенням України. Домашня сторінка КМІС <https://kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=943&page=5&t=7>
- Прес-релізи та звіти - Самооцінка стану здоров'я населенням України. Домашня сторінка КМІС <https://kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=768&page=9&t=7>
- Прес-релізи та звіти - Українське суспільство за 25 років: динаміка деяких соціальних показників. Домашня сторінка КМІС <https://kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=732&page=10&t=7>
- Прес-релізи та звіти - Участь і задоволеність програмою «Доступні ліки» Домашня сторінка КМІС <https://kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=807&page=8&t=7>
- Прес-релізи та звіти - Чи готові українці до продовження карантину?. Домашня сторінка КМІС <https://kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=936&page=5&t=7>
- Прес-релізи та звіти - Як українці дотримуються карантинних умов, травень-червень 2020 року. Домашня сторінка КМІС <https://kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=949&page=4&t=7>
- Прес-релізи та звіти - Як українці дотримуються умов карантину. Домашня сторінка КМІС <https://kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=925&page=5&t=7>